

Portrett

Dagmar Geisler

Tysk barnebokforfatter og illustratør

Fremmedspråksenteret

I anledning en lesestund i biblioteket ved Høgskolen i Østfold, var Fremmedspråksenteret så heldig å få et møte med forfatteren Dagmar Geisler i forkant av arrangementet. Forfatterkvelden om hennes virke fant sted 25. august og var støttet av Goethe-Institut i Oslo. Her deltok ansatte ved tyskseksjonen, tyskstudenter og andre tyskinteresserte.

Dagmar Geisler er en prisbelønnet barnebokforfatter og illustratør fra Tyskland. Hun er født i Siegen i 1958, studerte grafisk design i Hessen, men bor og arbeider for tiden i Bayern. Geisler startet sin karriere som illustratør, og det er ikke få barnebøker av andre forfattere som har tegninger fra hennes hånd! I de senere år har hun i tillegg opparbeidet seg et navn som forfatter av krim-, bilde-, og fagbøker for barn. Samtlige bøker er illustrert av

henne selv. De mest kjente er bøkene i serien om Wanda – en sprelsk 10-årig jente som bor med sin mor i et lettere kaotisk kunstnerhjem.

På vårt spørsmål om hvor hun henter inspirasjon, svarer Geisler at mye ganske enkelt oppstår i eget hode, mens annet spinner rundt minner fra egen barndom som hun har gode og ganske så klare erindringer fra. De gangene hun får kon-

krete forespørsler om skriveoppdrag, må hun alltid teste idéen mot seg selv og egne erfaringer og se om det oppstår tanker som det kan arbeides videre med. Geisler har en målsetting om at hennes bøker skal ta barn på alvor og liker dårlig barnelitteratur som inntar en ovenfra-og-ned-holdning. Det er barnet som er den sentrale aktøren i hennes bøker, og alt utspiller seg rundt barnets egen opplevelse av situasjonen. Ellers foretrekker

*/// Ich bedanke mich,
dass Wanda nach Norwegen
eingeladen worden ist...*

hun at det tas opp ting som barn ikke nødvendigvis umiddelbart forstår, men må bruke litt tid på å oppdage. Hun mener bestemt at mange av dagens barn begrenses og ønsker å presentere barna for virkelige eventyr. Hun stiller seg kritisk til det at barn blir brakt rundt overalt, til f.eks. skole og fritidsaktiviteter. I dette ligger noe av det hun mener er begrensende for dagens barn og unge. De kommer seg ikke «ut» og opplever ikke lenger den type spenning som oppstår når man er på egen hånd. Med sine bøker ønsker hun å vise at det finnes en annen verden å utforske. Ideelt ser hun for seg en fredelig og fri oppvekst hvor barna blir tatt på alvor. Hos Geisler ser man ingen hevet pekefinger. Hun vil heller sette mot i barna. Som eksempel fra Wanda-bøkene har hovedpersonen en god del sinne og harme i seg. Dette prøver hun å framstille slik at Wanda selv finner sin vei ut av saker og ting.

Dobbeltfunksjonen som forfatter og illustratør framhever Geisler som en stor fordel. Hun kjenner egne historier og står friere til å skape tegninger som utvider fortellingen, eller i noen tilfeller til og med forteller noe annet enn teksten. Det var ikke i samme grad tilfellet da hun illustrerte andres tekster. Hun beretter at bildene ofte er avgjørende for bokens stemning og mener at lesernes dom ofte faller allerede ved illustrasjonene. Dette ser hun på som et stort ansvar, selv om hun føler mindre på det nå som hun illustrerer egne bøker fremfor andres.

Når det kommer til stil, får Geisler ofte tilbagemelding om at folk mener å kunne

kjenne igjen hennes særegne strek. Selv ser hun ikke dette og mener at hun heller legger merke til ulikheter enn likheter. Det som forøvrig er av størst viktighet for henne er uttrykket – mimikk, holdninger og lignende. Wanda-bøkene er fargerike, men hun kan avsløre at hun er veldig glad i svart-hvitt. Ofte er det imidlertid et krav om farger fra forleggers side, da det selger bedre. Sin svakhet for svart-hvitt forklarer hun med at hun liker aviser på grunn av deres «klarhet». Ellers inneholder hennes tegninger elementer av tegneserie, scrapbook og film.

Når vi spør hvilke litterære forbilder Geisler har, kan hun nevne opptil flere. Blant annet framhever hun den tyske dikteren og tegneren Wilhelm Busch sine humoristiske bildefortellinger om rampeguttene Max og Moritz. Forbildene hennes er derimot langt fra begrenset til Tyskland, for videre nevnes barnebøkene om Mummitrollet av den finlandssvenske forfatteren og tegneren Tove Jansson. Mummiverdenen har alltid fascinert henne. I tillegg finnes det også helt klare referanser til Astrid Lindgrens verker. Eksempelvis heter hunden til Wandas venn Melkersson, et familienavn som forekommer i TV-serien «Vi på Saltkråkan». Pippi Langstrømpe er også et klart uttalt forbilde. Blant annet gjelder det Wandas rødlig, strie hår som er satt opp i to «pippi-haler». Her trekker hun for øvrig linjer til seg selv og egen sønn som er «rødtopp», på tross av at både mor og far har brunt hår. I tillegg kan flere personlighetstrekk ved Wanda minne om Pippi Langstrømpe.

I løpet av den påfølgende forfatterkvelden fikk vi innblikk i hennes interesse for å tegne, noe som faktisk var et forslag fra egen lærer for å få henne til å senke skuldrene og ikke ta verden så alvorlig. Og siden har hun tegnet, tegnet og tegnet. Hun kunne dessuten fortelle at det å tegne gir god hukommelse, noe som kommer godt med når det gjelder iderikdommen som trengs når man skal skrive for barn. Skisseblokken er alltid med, og vi fikk se eksempler på skisser fra bl.a. ferier, bussturer og parkbesøk.

I løpet av kvelden ble det lest utdrag fra én av Wanda-bøkene, og med bildeeksempler fra boken på lerret og forfatterens egne kommentarer til utdragene fikk publikum et fint innblikk i Wandas verden. Tilhørerne fikk høre om forholdet til mammaen og hennes nye kjæreste, det utfordrende møtet med sønnen til mammas venn og Wandas egne venners oppførsel overfor nykomlingen. Dette er en historie med elementer mange barn og voksne kan kjenne seg igjen i. Hendelsesforløpet er preget av humor og blir ærlig fortalt fra Wandas synsvinkel. Dermed er det heller ikke alltid helt grammatisk korrekt, må forfatteren tilstå.

Høgskolebiblioteket har gått til anskaffelse av flere Wanda-bøker på tysk, og den som er interessert kan benytte sjansen til å dukke ned i Wandas morsomme og spennende verden. Enkelte av Geislers titler er også oversatt til norsk og kan lånes fra ulike folkebibliotek.